

Утвърждавам!
ДИРЕКТОР:.....
/ландш.арх.Добрина Андреева/
Заповед РД12-536/09.09.2026 г.

П РА В И Л Н И К
за осигуряване на безопасни условия на възпитание,
обучение и труд за учебната 2026/2027 г.

Глава I.

Общи положения

Чл. 1 Правилникът е разработен и утвърден на основание на КТ, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравословни и безопасни условия на труд, ДВ.бр.79/13.10.2015г. изм. и доп. бр.79/13.10.2015г., Закона за техническите изисквания към продуктите, ДВ. бр.86/01.10.1999 г., Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за провеждане обучение и инструктаж на правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, чл.5 и измененията й ДВ 54/25.06.2024 г., от Инструкцията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на Народната просвета на МОНТ от 05.07.1996 г., Указание на МОН по прилагане на Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета по отношение на инструктажите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана от 2009г. и всички действащи подзаконовни актове, отраслови и ведомствени правила за здравословни и безопасни условия на труд съответстващи на дейността им; Наредба №1/08.09.2015 г. за условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (дуално обучение), Наредба №4 / 2009г. – Министерство на регионалното развитие и благоустройство.

Чл. 2 Правилникът има за цел :

1. Да определи основните изисквания и задължения на учителите, служителите и учениците, които трябва да бъдат спазвани при провеждане на учебната, изведената и производствена практика в училището за подобряване на организацията, реда и дисциплината при провеждане на учебния процес, за предотвратяване на трудовия травматизъм.
2. Да определи общите основания, задължения за всички учители и служители за безопасна работа и специфичните им задължения, според длъжността им и конкретното работно място.

Чл. 3 Правилникът се обявява:

1. На работниците и служителите - от Директора като задължително се поставя на подходящо място за ползване от тях /учителска стая и се публикува на сайта на училището/. В длъжностните характеристики на работниците и служителите се вписват конкретни задължения за здравословни и безопасни условия на труд.
2. На учениците - от съответния класен ръководител и учители по учебните предмети.
3. На родителите – от класните ръководители на родителска среща и от сайта на гимназията.

Глава II.

Общи задължения за всички учители, служители и ученици

Чл. 4 Не се допускат до работа лица, които не са запознати с нормите и изискванията за безопасност. При възникване на трудово - правни отношения и преди започване на работа, учителите задължително преминават начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на труд и противопожарна охрана и лично се подписват в съответния регистър, като получават служебна бележка. Периодичният инструктаж се провежда не по-рядко от един път на 6 месеца, за което работещият удостоверява с личен подпис в съответната инструктажна книга. Началният и периодичен инструктаж, както и всички останали инструктажи се провеждат съгласно заповед на Директор и се документират в съответните книги за инструктаж. Книгите са прошнуровани, прономеровани, подписани от Директора и подпечатани с печата на училището.

Чл. 5 Учителите по химия и опазване на околната среда, физика и астрономия, физическо възпитание и спорт, учебна, изведена и производствена практика, учителите, ползващи компютърните кабинети, останалите учители, електротехник, дърводелец, портиери и прислужници, периодично се инструктират съобразно спецификата на работата или дейностите – не по-рядко от един път на шест месеца – т.е. в началото на всеки срок.

Чл. 6 Не се допускат на работа лица, които са без предвидените за вида работа защитни средства и облекла: за строителна практика – гащеризон и/или работно облекло от две части, за практика по геодезия – сигнално-отразителна жилетка, а при извеждане от сградата- сигнална жилетка и „стоп“ палка. Каски се използват само при посещение извън сградата, където това е необходимо.

Чл. 7 След трудова злополука или констатирани груби нарушения на нормите за безопасност, хигиена на труда, противопожарна охрана и други изисквания в Правилника за безопасни условия на възпитание, обучение и труд, след отсъствие от повече от 45 дни от сградата на СГСАГ „Христо Ботев“ се провежда извънреден инструктаж.

Чл. 8 Не се допускат до работа лица със заболявания, противопоказни на съответния вид работа, след употреба на алкохол или упойващи средства. При забелязани лица в неадекватно състояние се информира директора, а той търси съдействие от органите на МВР.

Чл. 9 Всеки работник/ученик е длъжен да се грижи за собствената си безопасност и за безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от него работа или дейност.

Чл. 10 Всички работници и служители се задължават да спазват нормите, правилата и изискванията за здравословна и безопасна работа, по които са обучени и инструктирани, включително и Правилата на институциите, в които пребивават.

Чл. 11 Всеки работник и служител е длъжен да използва машините, съоръженията и средствата за индивидуална и колективна работа, спазвайки инструкциите за работа със същите.

Чл. 12 Провеждането на учебна, изведена и производствена практика с учениците става само съгласно утвърдено седмично разписание и използването на сигнално-отразителна жилетка и „стоп“-палка.

Чл. 13 Учителите по химия и опазване на околната среда ежегодно да изработват картотека на информационните листа за безопасност на употребяваните химически вещества съгласно чл.101 от Наредба №7 и чл.76 от Закона за химическите вещества и препарати. Периодично да актуализират настъпилите промени в картотеката и се постави копие на видно място.

Чл. 14 Всички работници и служители се задължават да уведомяват съответните длъжностни лица за всички случаи на повреди, аварии и др., които създават опасност за тяхното или на други хора здраве и за възникналият трудов травматизъм.

(1) При възникване на авария, пожар, земетресение или друга извънредна ситуация, всички учители, служители и ученици са длъжни стриктно да спазват **Плана за евакуация** на училището и указанията на отговорните лица.

(2) Учителят, водещ часа в момента на инцидента, организира поетапната евакуация на паралелката до определения сборен пункт, като проверява наличността на учениците по списък и докладва на съответното отговорно лице от институцията.

Чл. 15 (1) Учителят е длъжен да опазва живота и здравето на учениците по време на учебния процес и други дейности, организирани от него или от училището. Учителят, работещ в реална обучителна среда, извършва предварителна подготовка, както следва:

1. Да предостави план за до обзавеждане и модернизиране на наличната материално - техническа база в съответните кабинети, лаборатории и работилници.

2. Да идва в училището 15 минути преди започване на учебния час за подготовка на дидактическите средства, необходими за провеждането на съответния инструктаж.

3. Да настани учениците на подходящи места за провеждане на съответните инструктажи и да провери присъствието им.

(2) При обучение в изнесена от разстояние среда се спазват Правилата за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд за учебната 2026/2027 година, които всеки ученик и учител сам си осигурява в средата от разстояние.

Чл. 16 Медицинският персонал на училището да проведе в часа на класа обучение за даване на първа до лекарска помощ в началото на учебната година.

Чл. 17 На първата родителска среща всички родители се запознават с Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд, и оказват съдействие за спазването му.

Чл. 18 Преди провеждане на учебните занятия учителят е длъжен:

1. Да инструктира всички ученици на правилни от научна гледна точка действия в работилницата, лабораторията с цел опазване на живота и здравето им.

2. След провеждане на инструктажите за безопасни условия на труд, противопожарна и аварийна безопасност, учителят, провел инструктажа и ученикът се подписват в инструктажната книга.

3. Във всяка работилница /лаборатория/, книгите за инструктаж таблата и инструкциите за безопасна работа и хигиена на труда се съхраняват от съответния учител.

Чл. 19 Дежурните учители следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата, следят за поведението им в класните стаи.

Чл. 20 Периодичният инструктаж на учениците се извършва не по - рядко от един път на 6 месеца, а при отсъствие повече от 45 дни се извършва извънреден инструктаж.

Чл. 21 За придвижване на лицата в неравностойно положение в сградата на СГСАГ „Христо Ботев“ да бъде подсигурен и поддържан в техническа изправност робот, с който се преодоляват различни нива за достъпна среда.

Чл. 22 Лицето поддържащо сградата своевременно да отремонтира врати, прозорци, подове и др. При силни течове на вода в сградата да спира водоснабдяването, електрозахранването при необходимост и да информира ръководството.

Чл. 23 В случай на насилие, побой и други, при които има пострадали, веднага да се уведомява Директора или заместник директора, независимо от времето и мястото на събитието.

Чл. 24 Ежегодно в края на учебната година Педагогическият съвет анализира безопасността на условията в училището и набелязва мерки за подобряването ѝ при необходимост.

Чл. 25 Учителят провеждащ инструктажа :

1. Следи за здравословните и безопасни условия на труд, пожарна и аварийна безопасност в зависимост от специфичните особености на темата /методичната единица/ при провеждане на началния и периодичния инструктаж;
2. Разяснява на учениците възможните последици от евентуалните нарушения на изискванията за безопасна работа.
3. Инструктира задължително всеки новоприет ученик, преди започване на обучението, като след инструктажа ученикът се подписва лично в инструктажната книга.
4. Инструктира учениците до 16 год. възраст задължително преди всяко практическо и лабораторно занятие.
5. Изисква инструктиране на учениците преди провеждане на учебна или производствена практика в базите на съответните фирми от съответното длъжностно лице.
6. Провежда началния инструктаж по темата от годишното разпределение и разпредели учениците по работните места.
7. Поставя точни и ясни задачи за изпълнение на всеки ученик или група ученици, съобразно темата на урока.
8. Контролира изпълнението на поставените индивидуални и колективни задачи за деня.
9. Контролира организацията на работното място, спазването на технологията и работата с инструментариума.
10. Контролира спазването на безопасни условия на труд и осигурява на учениците полагаемата се по график почивка.
11. Проверява извършената работа и наличността на инструментите.
12. Носи отговорност за опазване на училищното имущество в кабинети и работилници.
13. Актуализира системно учебното съдържание, научно - техническата терминология в съответствие с новите научно - технически постижения.
14. Организира провеждането на обучителен процес в учебните работилници и кабинети.
15. Осигурява на учениците санитарно - хигиенни условия по време и след завършване на практическите занятия.
16. Контролира работата на учениците в компютърния кабинет, като не разрешава посещаването на страници в интернет с неподходящо и опасно съдържание.
17. При провеждане на обучение в дигитална среда или ползване на училищния Wi-Fi интернет, учителите и учениците са длъжни:
 1. Да не споделят лични данни, пароли за достъп и служебна/училищна информация с трети лица;
 2. Да използват единствено официалните училищни профили и среди за обучение;
 3. Да съобщават незабавно на системния администратор или ръководството при констатиран опит за хакерска атака, зловреден софтуер или онлайн тормоз (кибертормоз).

Чл. 26 ЗАБРАНЕНО Е:

1. Посещението на учители и служители в сградата на училището в неприсъствен ден, освен с разрешение на Директора.
2. Провеждането на учебна, изведена и производствена практика с учениците в извън утвърденото със седмичното разписание учебно време и без сигнално-отразителни жилетки и „стоп“-палка.
3. Възлагането на учениците на несвойствени и забранени с нормативни актове работи и дейности.
4. Паленето на огън в сградата, на територията на училището и прилежащите части.
5. Пушенето, употребата на алкохол, тютюневи изделия и упойващи вещества на

територията на училището и прилежащите части.

6. Хвърлянето на предмети от прозорците на сградата и/или територията на гимназията.

7. Сядането по парапетите във фоайетата и по прозорците.

8. Създаването на конфликтни и опасни ситуации, нарушаващи нормалното протичане на учебния процес.

9. **Внасянето и консумирането на храна и напитки в специализираните кабинети: работилници, компютърни кабинети, кабинет физика, кабинет химия, ФВС.**

10. Внасянето на огнестрелно, хладно оръжие и предмети имитиращи оръжие.

11. Оставянето на ролери, всякакъв вид бордове, ел. скутери, тротинетки и т.н. превозни средства в двора на гимназията.

12. Ползването на евакуационната стълба и южният изход на първи етаж, освен по време на бедствия и аварии.

13. Влизането и всякакви дейности във физкултурния салон и фитнес залата без присъствието на преподавател по физическо възпитание и спорт.

14. Учителите по ФВС задължително затварят дървените врати на втория етаж, водещи към коридорите с компютърни кабинети и кабинети физика и химия, за се намалят нивата на шум и се осигури нормална среда за протичане на учебно-възпитателния процес.

15. Забранява се достъпа на учениците до токозахранващите контакти с всякакви уреди и предмети без разрешение на преподавателя, независимо дали е включено захранването.

АБСОЛЮТНО СЕ ЗАБРАНЯВА ЗАРЕЖДАНЕТО НА ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА НА УЧЕНИЦИТЕ В ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА МРЕЖА НА СГСАГ „ХРИСТО БОТЕВ“

16. Забранява се на учениците всякакъв достъп до стендове и апаратура, които не са включени в програмата за съответното занятие. Забранява се хващането на дръжки, ръкохватки, пускови спирачни бутони с мръсни, омаслени или навлажнени ръце.

17. Забранява се на учениците по време на работа да допускат други ученици или лица, които не са свързани с работата, конкретното работно място или машина. Да не се отвлеча вниманието на работещия ученик със странични работи.

18. Забранява се работа на учениците с напрежение по-голямо от 36V.

19. Забранено е влизането на ученици в дърводелската работилница.

20. Забранено е оставянето на предмети, чанти, сакове, учебни материали и т.н. при портiererите.

21. Забранява се използването на лични мобилни телефони и смарт устройства по време на учебните часове и практическите занятия, освен когато са пряко необходими като учебно средство по указание на преподавателя.

Чл. 27 За осигуряването на физическото развитие, здравословен и безопасен начин на живот да се спазват изискванията на Министерство на образованието и науката.

1. Не се допускат на работа ученици в сгради, помещения, на работни места, които не отговарят на изискванията за безопасни и здравословни условия на труд и обучение.

2. Температура, относителна влажност и скорост на въздуха в сградите да отговарят на нормативната уредба.

3. Шумът и вибрациите на работните места задължително да отговарят на хигиенните изисквания.

4. През почивките да се проветряват помещенията, като отговорността за изпълнението е на учителя, чиито учебен час е приключил.

5. Осветлението да осигурява добра видимост и възможност за отчитане деленията на контролно - измервателните прибори.

6. При провеждане на обучението на работните места да се създадат благоприятни

условия за работа, така че ученикът да заема правилна и удобна поза в съответствие с ергономичните изисквания.

7. Когато работата позволява да се работи в седнало положение, ученикът може да ползва подходящ стол.

8. Подовите в помещенията да са равни, гладки, без опасност от подхлъзване и да могат лесно да се почистват.

9. Задължително да се измиват коридорите след голямото междучасие за всяка смяна, санитарните възли след всеки втори проведен учебен час. Стаите да се почистват след всяка смяна и измиват в началото на деня по график. Измиват се и по необходимост, но не по-рядко от веднъж седмично. Компютърните зали и ФВС се измиват веднъж дневно, преди началото на учебния процес.

Чл. 28 Всички ученици и служители са ДЛЪЖНИ:

1. Да спазват настоящия правилник, правилника за дейността на училището и правилата на институциите, в които пребивават.

2. Да спазва общите и специфични правила и инструкции по ЗБУТ поставени на табла във всяка работилница /кабинет/.

3. Да започват работа след като са преминали начален инструктаж. Началният инструктаж се провежда от учителя или от координатора по безопасност и здраве.

4. Да участват редовно при провеждането на инструктажите за безопасни и здравословни условия на работа и обучение.

5. Да изпълняват срочно и точно дадените им указания или предписания от конкретните органи по безопасност и хигиена на труда и противопожарната охрана. Наредданията /писмени или устни/ на контролните органи по ЗБУТ и противопожарната защита са **АБСОЛЮТНО ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ**.

6. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на съучениците си, с които работят, използвайки лични предпазни средства.

7. Да не започват самостоятелна работа преди да им е дадено разрешение от учителя/ръководителя.

8. Да бъдат внимателни и предпазливи по време на работата си и да спазват точно дадените им указания за правилно и безопасно изпълнение.

9. Да не предприемат по своя инициатива дейности, с които не са добре запознати и да не работят с непознати машини, механизми и апарати, преди да са обучени.

10. Да съобщават своевременно на учителя/ръководителя или отговорното лице за всички забелязани нередности, опасности, повредени машини, механизми, електроинструменти и др. и да не се опитват да отстраняват повредите сами.

11. Да напускат своевременно работните си места при поява на опасности и нередности, които могат да причинят травми, като се отстранят на безопасно разстояние и уведомяват учителя/ръководителя за вземане на необходимите предпазни мерки.

12. Да носят и ползват винаги необходимото за работа работно облекло и лични предпазни средства.

13. При злополука своевременно да съобщават на ръководителите/учителите по учебната или производствена практика, за да се вземат бързи мерки за спасяване здравето и живота на пострадалия.

Чл. 29 (1) Влизането и престоят на учениците и служителите в работилниците или кабинетите става само в присъствието на преподавателя.

(2) Достъпът на външни лица (родители, представители на фирми, граждани) до строителните работилници, лабораториите и учебните зали се допуска само след регистриране в „Регистър посетители“ от портиера, разрешение от директора и придружаване от отговорно длъжностно лице.

Чл. 30 Закъснелите ученици се допускат до занятия след съответното инструктиране или разрешение от учителя.

Чл. 31 Чанти, сакове, върхни дрехи, технически устройства и други предмети, които не са необходими за учебния час се оставят само на точно определените места в работните помещения.

Чл. 32 Електрозахранването на работните места се включва само от водещия учебната работа учител, след предварително гласно предупреждение за момента на включването. Достъпът на ученици до захранващите електрически табла е абсолютно забранен.

Чл. 33 При работа с действащи електро схеми, стендове, измервателна апаратура и др. електро съоръжения, включването им да става под наблюдение на ръководещия занятието.

Чл. 34 В случай на установена неизправност по време на работа на използваната апаратура, последната да се изключи от захранване по възможно най - бърз начин при следната последователност: чрез бутона, превключвателя на челния панел на стендовете, изваждане на щепсела от захранващия контакт и изключване на главния прекъсвач на захранващото табло.

Чл. 35 След приключване на работа работното място се привежда в ред като се почиства, подрежда, измервателната апаратура се прибира в кутиите за съхранение с извадени захранващи батерии и пълен комплект части и се предава лично, заедно с използваните материали на учителите и чак тогава се напуска работното помещение.

Чл. 36 В случай на установяване на изчезнала апаратура, инструменти и материали или тяхна повреда по време на работа, или при предаване на работното място, същите се възстановяват или заплащат от лицата, отговорни за опазването им: ученик/ци и учител

Чл. 37 При нарушаване правилата за здравословни и безопасни условия на труд и настоящите правила, учениците да бъдат отстранявани от занятия с последваща дисциплинарна санкция. Класният ръководител е длъжен да предприеме действия по налагане на санкцията.

Глава III ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.38 Настоящите правила се актуализират за всяка учебна година или при промяна на нормативната уредба.

С настоящия правилник са запознати членовете на педагогическия съвет на заседание на педагогическия съвет, протокол № 18 от 09.09.2026 г.

Координатор КУТ:.....

/инж. Румяна Василева/

Секретар на педагогическия съвет:.....

/Жанет Думкова/